

Distriktssköterskans roll i den demografiska utvecklingen

Öppet brev till landets politiker i regioner och kommuner som DSF skickar tillsammans med kompetensbeskrivningen

- **Vad vet ni om distriktssköterskan?**
- **Vi ser att man anställer sjuksköterskor som har en helt annan kompetens, vad tänker ni om det?**
- **Vad har ni själva för erfarenheter i kontakt med distriktssköterskan genom tiderna?**
- **Hur ser ni politiker att vi i Östergötland ska kunna bibehålla en god, säker och effektiv vård i primärvården när antalet distriktssköterskor minskar och kraven i Närsjukvården ökar?**

Svårrekryterat

Distriktssköterska är ett bristyrke, svårrekryterad i både kommun och region. I omställningen till En nära vård kommer allt fler patienter med komplexa vårdbehov att få sin hälso- och sjukvård i primärvården oavsett om den är i regional eller kommunal regi. För att klara det uppdraget behöver andelen distriktssköterskor öka. Distriktssköterskans yrke behöver återgå till att vara ett attraktivt yrkesval.

Navet i Primärvården oavsett huvudman

Distriktssköterskans kompetensområde är brett. Vi finns hos befolkningen från det tidiga livet, genom livet, in i döden. Med den snabba demografiska utvecklingen måste vi bli fler distriktssköterskor för att klara av att upprätthålla en jämlik god och säker vård.

Distriktssköterskan är navet i primärvården oavsett om den bedrivs i privat, kommunal eller regional regi.

Egenvård, komplexa sjukdomstillstånd och allt däremellan

Distriktssköterskan har en särskild kompetens när det gäller kunskap om egenvård och förebyggande insatser vilket måste tillvaratas om vi ska klara framtidens hälsoutmaningar. Distriktssköterskan har en helhetssyn runt den enskilda individen och kunskap om komplexa multisjuka tillstånd samt förutsättning att hantera levnadsvanor för att undvika ohälsa och bibehålla hälsa. Distriktssköterskan har en given roll i det hälsofrämjande arbetet - vilket är en nödvändighet för att klara hälso- och sjukvården med den demografiska utveckling vi står inför i omställningen till Nära vård. En väg att öka antalet distriktssköterskor och därmed öka kompetensen i hela primärvården oavsett huvudman är att alla som kan studera vidare och har en anställning behöver få en betald specialistutbildning till distriktssköterska. Då måste även förutsättningar för detta skapas.

Det blir färre och färre distriktssköterskor totalt sett. Här måste det signaleras att det är skillnad på en grundutbildad sjuksköterska och en specialistutbildad distriktssköterska. En grundutbildad sjuksköterska saknar oftast förskrivningsrätt, kompetensen att ordinera vaccin, kan inte alltid själva ordinera omläggningar av sår. Då kompetens saknas får de kontakta distriktssköterskan på vårdcentralen eller fråga den enstaka distriktssköterska som arbetar i kommunal hälso- och sjukvård. Detta genererar fler konsultationer till läkare och fler inskickade patienter till akutmottagningar.

På BVC

Distriktssköterskan arbetar med barn upp till skolåldern genom att främja hälsan och utvecklingen, förebygga ohälsa samt tidigt identifiera och initiera åtgärder vid problem. Här får distriktssköterskan ordinera vaccinationer samt använda sin förskrivningsrätt för läkemedel. Distriktssköterskan utgår från demografin i sitt upptagningsområde.

Inom elevhälsan

I elevhälsan är distriktssköterskan en av de professioner som får arbeta som skolsköterska. Här arbetar distriktssköterskan i elevhälsoteamet och är den som utför hälsoundersökning, samt utför det viktiga arbetet med att vaccinera eleverna. Distriktssköterskan har även i arbetet som skolsköterska en central roll inom det hälsofrämjande- och förebyggande arbetet utifrån den enskilde elevens perspektiv.

På vårdcentral/hälsocentral

Distriktssköterskan har en unik kompetens i att bedöma, förebygga och behandla komplexa sjukdomstillstånd. En tidig upptäckt av ohälsosamma levnadsvanor kan bidra till uppskjuten eller utebliven allvarlig sjukdom. Distriktssköterskan är inte bara utbildad i att upptäcka dessa personer, utan har även kompetens i samtalsmetodik för att motivera till en hälsosammare livsstil - genom hela livet.

Inom kommunal hälso- och sjukvård

Distriktssköterskan med sin breda, djupa kompetens är lika viktig i kommunerna. Idag sträcker sig det kommunala hälso- och sjukvårdsuppdraget endast till sjuksköterskenivå, men det krävs specialistkunskap för att kunna göra rätt bedömningar när läkaren inte finns i samma organisation. Idag finns det många grundutbildade sjuksköterskor i kommunen. I merparten av landets kommuner vårdas de mest sjuka och de äldre med multisjuklighet och komplexa vårdbehov. Här är oftast antalet distriktssköterskor som minst.

Distriktssköterskan behövs även inom våra särskilda boenden. Här bedrivs bland annat mycket av landets palliativa vård, vilket kräver specialistkompetens för att såväl främja en god död för den enskilde som att stödja de närstående i livets sista tid.

Vill du veta mer?

Vill du veta mer om distriktssköterskans roll, så finns mycket information i kompetensbeskrivningen. Den kan också användas vid medarbetarsamtal, kompetensutveckling, rekrytering av personal, lönesamtal och mycket annat. Distriktssköterskan finns med dig genom det tidiga livet, under hela livet, in i döden.

Vänliga hälsningar Styrelsen Distriktssköterskeföreningen i Östergötland